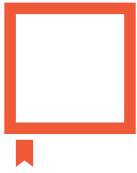

Studijní a vědecká knihovna
Plzeňského kraje

Roční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Plzeňském kraji za rok 2023

Plzeň 2024

Studijní a vědecká knihovna
Plzeňského kraje

Roční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Plzeňském kraji za rok 2023

Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje
čj.: SVKPlzen/453/24

Obsah

1. Závazné dokumenty	3
2. Počet knihoven.....	4
3. Výkon a financování regionálních funkcí v jednotlivých pověřených knihovnách	5
Městské kulturní středisko Blovice – knihovna	5
Městská knihovna Dobřany	5
Městská knihovna Boženy Němcové v Domažlicích	6
Městská knihovna Horažďovice.....	7
Městská knihovna Klatovy	8
Městská knihovna Kralovice	9
Městská knihovna Manětín.....	9
Městská knihovna Nepomuk	10
Městská knihovna Planá	11
Městská knihovna Plasy	12
Knihovna města Plzně, p. o.....	13
Městská knihovna Přeštice.....	13
Městská knihovna Rokycany	14
Městská knihovna Stříbro	15
Městská knihovna Sušice	15
Městské kulturní středisko Tachov – knihovna.....	16
Oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví SVK PK (OVOK).....	17
4. Hodnocení výkonu regionálních funkcí v pověřených knihovnách	19
5. Financování regionálních funkcí.....	25

1. Závazné dokumenty

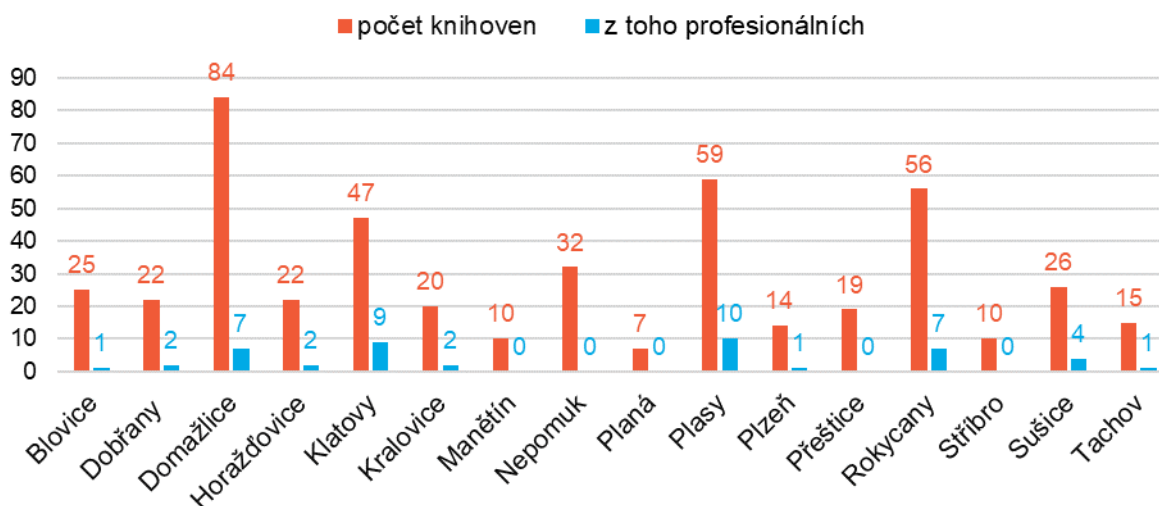
- Výkon regionálních funkcí se v uvedeném roce řídil následující legislativou:
  - Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb a návazné prováděcí předpisy (dále jen knihovní zákon);
  - Metodický pokyn ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky z roku 2019;
  - Metodický pokyn ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky (2019);
  - Pravidla poskytování a čerpání finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven v Plzeňském kraji, schválená usnesením Rady Plzeňského kraje č. 844/13 s účinností ode dne 1. 1. 2014;
  - Novelizovaná Pravidla poskytování a čerpání finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven v Plzeňském kraji, schválená usnesením Rady Plzeňského kraje č. 1083/21 s účinností ode dne 23. 8. 2021.

- Smlouvy uzavřené mezi jednotlivými knihovnami:
  - Písemné smlouvy uzavřené mezi krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami s platností od r. 2012 - „Smlouvy o přenesení regionálních funkcí“;
  - Písemné smlouvy uzavřené mezi pověřenými a obsluhovanými knihovnami s platností od r. 2012 - „Smlouvy o poskytování regionálních funkcí“.

- Každoroční usnesení Rady a Zastupitelstva Plzeňského kraje o přidělení neinvestiční dotace obcím na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven na úrovni kraje.

2. Počet knihoven

V Plzeňském kraji v roce 2023 vykazovalo činnost spjatou s výkonem regionálních funkcí 485 knihoven evidovaných u Ministerstva kultury ČR. V tomto počtu jsou zahrnuty: 1 krajská knihovna, 16 smluvně pověřených profesionálních knihoven a 468 obsluhovaných knihoven včetně profesionálních s nárokem na dotaci určenou na výkon regionálních funkcí. V celkovém počtu nejsou zahrnuty vlastní pobočky pověřených knihoven, které vykonávaly knihovnickou činnost přímo v územním obvodu těchto pověřených knihoven a na které se dle ujednání nevztahuje příjem krajské dotace.

Svoji činnost z hlediska výkonu regionálních funkcí ve sledované roce neprovozovala Místní knihovna Cebiv z okruhu působnosti knihovny Stříbro a Místní knihovna Otěšice z obsluhovaného regionu knihovny Přeštice. V průběhu roku 2023 pak byly vypovězeny smlouvy s knihovnami v Lesné, Velkých Dvorcích (z regionu Tachov), Partolticích, Nové Vsi (z regionu Nepomuk) a v Chouzovech (z regionu Blovice).

V celokrajském měřítku zůstalo i nadále v platnosti celkem 16 smluv o přenesení regionálních služeb mezi krajskou a pověřenými knihovnami nebo jejich zřizovateli. Uzavřené smlouvy zakládaly nárok a byly podmínkou pro každoroční poskytování krajské dotace pověřeným knihovnám na zajišťování regionálních funkcí knihoven.

Počet obsluhovaných knihoven v oblastech působnosti pověřených knihoven v Plzeňském kraji v roce 2023

3. Výkon a financování regionálních funkcí v jednotlivých pověřených knihovnách

Městské kulturní středisko Blovice – knihovna

Obsluhovala 25 veřejných knihoven, z toho 1 profesionální ve Spáleném Poříčí. <https://www.lidovydumblovice.cz/o-nas/mestska-knihovna/regionalni-sluzby/>.

Na výkon regionálních funkcí (dále jen RF) obdržela knihovna v Blovicích dotaci ve výši 470 085 Kč, celkový úvazek dvou metodiček činil 0,75. Z finančních prostředků kraje bylo na nákup výměnného fondu vynaloženo 162 791 Kč, pořízeno bylo 613 svazků knih, z projektu Česká knihovna pak dalších 15 svazků. Celkový roční přírůstek výměnného fondu tvořil 628 knihovních jednotek a roční úbytek 760 svazků.

Veškeré informace byly knihovnicím předávány e-mailovou cestou, telefonicky nebo v průběhu osobní návštěvy metodičky. Poradenská a konzultační činnost se týkala zpracovávání výkazů o činnosti knihoven, evidence a dokumentace, nákupu knih přes distribuční firmy, aktualizace a revize knihovního fondu a další. Byla poskytnuta 101 konzultace a uskutečnily se 34 metodické návštěvy. V závěru roku proběhla porada, které se zúčastnilo 12 knihovnic z obsluhovaných knihoven. Stěžejním tématem byl budoucí přechod na nový automatizovaný knihovní systém včetně tvorby žádosti o dotační titul, byly nabídnuty formy vzdělávání a předána informace o možnosti čerpání dotace na nákup knižního fondu, kterou nabízí Plzeňský kraj. Revize ani aktualizace knihovních fondů ve sledovaném roce neprobíhaly. Obsluhovaným knihovnám byly dodány 44 soubory knih o 3 108 svazcích, jednalo se především o beletrii pro dospělé a naučnou literaturu pro děti a mládež. Větší knihovny si nakupovaly svůj vlastní fond a nevyžadovaly velké soubory. Pro uspokojení konkrétních požadavků svých čtenářů knihovnice využívaly meziknihovní výpůjční službu. Mnohé si knihy rádi vybírají sami a zároveň si je i odváží. Do ostatních knihoven je doprava souborů zajišťována vlastním autem metodičky.

Počátkem roku 2024 přejde Městská knihovna Blovice na nový knihovní systém Tritius, proto bylo obsluhovaným knihovnám, které doposud používají knihovní systém Clavius, doporučeno uskutečnit přechod na nový systém současně. Knihovny, kterých se to týká (Šťáhlavy, Nezvěstice, Tymákov, Spálené Poříčí, Milínov a Zdemyslice) podaly žádost o dotaci do VISK3 na nový AKS Tritius. Během roku ukončila svoji činnost obsluhovaná knihovna v Chouzovech.

Městská knihovna Dobřany

V roce 2022 obsluhovala 22 veřejných knihoven, z toho 2 knihovny profesionální – Stod a Štěnovice. <https://www.dobransy.cz/mesto-dobransy/organizace-mesta/organizacni-slozky/mestska-knihovna-dobransy/>

Úvazek metodika činil 0,58. Dotační částka na regionální funkce byla přidělena ve výši 413 675 Kč, na nákup výměnného fondu bylo vynaloženo 154 820,94 Kč. Z těchto prostředků bylo pořízeno 633 knihovních jednotek, darem a z projektu Česká knihovna pak bylo získáno dalších 37 svazků. Roční úbytek výměnného fondu

činil 637 svazků. V průběhu roku proběhly 2 porady a seminář s 15 účastníky. Seminář se týkal problematiky objednávek a vyhledávání knihovního fondu, tématem porad byl přechod na nový automatizovaný systém Tritius, dále objednávky přes MVS, značení knih, aktualizace údajů na webových stránkách knihoven a způsob vyplňování statistických výkazů.

Do obsluhovaných knihoven bylo distribuováno celkem 69 výměnných souborů v počtu 4 981 knihovní jednotky. Bylo vykázáno 9 konzultací a 61 metodických návštěv, v jejichž průběhu nebyl shledán žádný zásadní problém v chodu obsluhovaných knihoven. Konzultace probíhaly dle potřeb knihovníků v Městské knihovně Dobruška, telefonicky či e-mailovou cestou. Revize ani aktualizace knihovních fondů ve sledovaném roce neprobíhaly.

Počátkem roku 2023 nastoupila do funkce nová knihovnice v Dnešicích a na přelomu roku došlo také k předání knihovny v obci Ves Touškov. V obecní knihovně v obci Losiná proběhla rozsáhlá rekonstrukce knihovny včetně výmalby a pořízení nových regálů.

Městská knihovna Boženy Němcové v Domažlicích

Vykonávala regionální činnost v 84 knihovnách, z toho v 7 profesionálních – Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn, Kdyně, Klenci pod Čechovem, Poběžovice a Staňkov. <https://www.mekbn.cz/>

Metodickou činnost vykonávaly do konce měsíce října 2 knihovnice zaměstnané na plný úvazek, v listopadu a v prosinci pouze jedna odborná pracovnice a dvě knihovnice na dohody o provedení práce v celkovém rozsahu 110,5 hodiny. Kromě toho byly využívány i odborné znalosti ředitelky, ekonomky a dalších pracovníků pověřené městské knihovny.

Dotace na výkon regionálních funkcí pro rok 2023 byla přidělena v celkové výši 1 579 487 Kč. Výměnný fond byl pořízen za částku 449 803,22 Kč. Z finančních prostředků kraje bylo nakoupeno celkem 1 354 knihovních jednotek, knihovna získala dalších 22 svazků z projektu Česká knihovna a darem. Byl preferován nákup beletrie pro dospělé čtenáře, pro děti byly vybírány knihy o zvířatech a pro nejmenší čtenáře leporela. Z výměnného fondu bylo vyřazeno celkem 190 titulů.

V průběhu roku byly uspořádány 2 porady a semináře pro knihovníky z obsluhovaných profesionálních a neprofesionálních knihoven v celkovém počtu 53 účastníků. Po poradě pro dobrovolné knihovníky následovala přednáška PhDr. Věry Závacké na téma Karel Matěj Čapek Chod. Knihovnice z profesionálních knihoven se účastnily prezentace knihovního systému Tritius, seznámily se s bezplatným online nástrojem pro grafický design Canva a s akvizičním portálem Team Library.

Pracovnice pověřené knihovny byly v neustálém kontaktu s knihovnicemi z obsluhovaných knihoven, kromě osobních návštěv byla využívána také komunikace elektronickou cestou formou SMS či e-mailem. Ze strany pověřené knihovny proběhlo 155 metodických návštěv, při kterých byly řešeny odborné problémy související s knihovnickou technikou, obměnou výměnných souborů, automatizací knihoven a revizemi fondu. Během metodických návštěv profesionálních knihoven byly poskytovány odborné konzultace při využívání AKS Clavius, zejména u nových a méně často se opakujících operací ve výpůjčním protokolu, přihlášek čtenářů

v souvislosti s GDPR, nastavení revize a tisku závěrečného protokolu a jiné. Bylo zaznamenáno 66 konzultací zaměřených na pomoc při tvorbě výměnných souborů při osobních výběrech knihovníků, na způsob vyplňování nově aktualizovaných statistických výkazů a předávání informací o novinkách z oblasti knihovnictví. V průběhu roku bylo zpracováno a dodáno obsluhovaným knihovnám celkem 96 výměnných souborů v celkovém počtu 11 439 svazků knih. V průměru bylo na každou knihovnu dodáno 144 knih. Ve 40 případech byla využita oblíbená služba *Objednej odložení a Rezervace knih*. Výjimkou byly profesionální knihovny Holýšov, Horšovský Týn, Kdyně, Klenčí pod Čerchovem a Staňkov, které preferovaly nákup vlastního knihovního fondu. Mimořádné požadavky svých čtenářů vyřizovaly především prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby (MVS). Ze strany pověřené knihovny byla jako každoročně zajišťována distribuce knih z projektu MK ČR Česká knihovna a časopisů *Český les*, *Plzeňský kraj* a *Iris*.

Aktualizace a následné zapisování fondu do systému Clavius REKS probíhala průběžně v Místní knihovně Hostouň za pomoci metodiček. V uvedeném roce se podařilo vložit, označit a přebalit cca 600 ks knih. Místní knihovna Puclice byla přestěhována do menších prostor, zároveň byl za pomoci metodiček aktualizován knihovní fond a vyřazeno 3 081 svazků. V Místní knihovně Nevolice proběhla personální změna, při předávání fondu bylo zrevidováno 361 knih a vyřazeno 885 titulů. V Místní knihovně Starec se též vyměnili knihovnice, bohužel však byla zjištěna ztráta přírůstkových a úbytkových seznamů. Nově se zapsalo 326 knih, zbytek byl vyřazen, jednalo se převážně o dary.

Městská knihovna Horažďovice

Obsluhovala celkem 22 knihovny, z toho 2 profesionální - Nalžovské Hory a Pačejov. <http://www.knihovna.horazdovice.cz/RegSluOK.php>.

Úvazek metodičky činil 0,63. Pověřená knihovna obdržela na výkon regionálních funkcí dotační částku ve výši 413 675 Kč, z toho na nákup výměnného fondu vynaložila 108 277,81 Kč. Roční přírůstek výměnného fondu nakoupený z těchto prostředků tvořil 428 knihovních jednotek a roční úbytek činil 150 titulů. V průběhu roku byla uspořádána 1 odborná porada, které se zúčastnilo 6 knihovníků. Tématem porady bylo vzdělávání pracovníků, seniorů, byly představeny zajímavé odborné weby pro knihovníky a připomenuta pravidelná aktualizace webových stránek knihoven. Následovalo školení, kde byl představen koncept knihovny plnicí roli komunitního centra.

Poradenská a konzultační činnost probíhala ve všech knihovnách, bylo vykázáno 80 telefonických, elektronických a osobních konzultací. Během roku bylo uskutečněno 22 metodických návštěv v obsluhovaných knihovnách a v rámci cirkulace fondu bylo poskytnuto 93 souborů knih v počtu 2 928 svazků. Každá knihovna obdržela nejméně 120 knih ve výměnných souborech. Obsluhované knihovny si také mohly vybírat vyřazené časopisy z pověřené knihovny. Této možnosti využilo 6 knihoven, kterým bylo darováno 548 kusů vyřazených časopisů.

Revizní práce probíhaly s pomocí metodičky p. Haškové v Místní knihovně Malý Bor, bylo zrevidováno celkem 3 166 svazků. Další revize proběhly v knihovně Chanovice

a koncem roku v knihovně Myslív. Zde ještě probíhají dohledávky, a revize proto bude ukončena a vykázána v roce 2024.

Všechny obsluhované knihovny mají vlastní webové stránky, některé z nich jsou aktualizovány za pomoci metodičky. Knihovny v Hejné, Komušíně a Kejnicích provozují svoje facebookové stránky.

Městská knihovna Klatovy

Poskytovala služby 47 knihovnám, z toho 9 profesionálním – Chudenice, Janovice, Kolinec, Měčín, Nýrsko, Plánice, Strážov, Švihov a Železná Ruda. V počtu neprofesionálních knihoven je zahrnuto i 6 poboček – Habartice, Kydlina, Luby, Štěpánovice, Tajanov a Vícenice. <http://www.knih-kt.cz/regslu.php>.

Úvazky metodičky a ostatních zainteresovaných pracovníků pověřené knihovny činily 1,02. Kromě pracovnice regionálního oddělení zahrnoval i částečný úvazek ekonoma, řidiče a pracovníka katalogizace. Knihovna obdržela dotaci na výkon regionálních funkcí ve výši 883 761 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 228 631,50 Kč. Celkem bylo z dotační částky do výměnného fondu nakoupeno 956 svazků knih, dalších 74 knih bylo pořízeno z jiných zdrojů. Roční úbytek výměnného fondu činil 1 325 knihovních jednotek.

V průběhu roku proběhly 2 porady pro profesionální pracovníky a 1 porada pro neprofesionální knihovníky, celkem se zúčastnilo 20 knihovníků. Bylo vykázáno 93 konzultací a 124 metodických návštěv. Poradenství pro pracovníky knihoven bylo zaměřeno na oblast automatizace knihovnických systémů, především Tritius REKS, a na informace z knihovnické oblasti včetně rozsáhlého informačního servisu úřadům. Knihovny byly seznámeny s možností nákupu zlevněných knih a s nabídkami besed s autory. Vzdělávání bylo zaměřeno na zlepšení počítačové a mediální gramotnosti, velké oblibě se těšil i periodický seminář *Nápadník*, zaměřený na práci s dětským čtenářem. Bylo uspořádáno 12 vzdělávacích akcí s celkem 83 účastníky. Městská knihovna Klatovy působí jako distribuční místo pro knihy z projektu Česká knihovna, zároveň zprostředkovává i předávání knih vyřazených z fondů jednotlivých knihoven do knihoven, které o ně projeví zájem.

Výměnné soubory obdržely všechny obsluhované knihovny. Profesionální knihovny ve Strážově a Plánici požadovaly soubory o menším objemu. Celkem bylo distribuováno 200 souborů v celkovém počtu 12 493 svazků. Pracovnice regionálního oddělení v Klatovech pomáhaly s automatizovaným zpracováním knih v knihovně v Nezdicích. K automatizovanému systému Koha se nově připojila Knihovna městyse Chudenice a za pomoci metodiček pověřené knihovny byla provedena aktualizace fondu.

Revize knihovních fondů probíhaly pomocí AKS programů Clavius, Koha nebo Tritius REKS v knihovnách Železná Ruda, Nýrsko a Chudenice. Revize z roku 2022 byly uzavřeny v knihovnách Čachrov, Měčín, Nezdice, Strážov a Týnec.

Městská knihovna Kralovice

Ve sledovaném roce vykonávala regionální činnost celkem ve 20 knihovnách, z toho ve dvou profesionálních knihovnách v Kožlanech a Žihli.

<http://www.knihovnakralovice.cz/cs/sluzby/regionalni-sluzby/>.

Úvazek metodika činil 0,30, na činnostech zajišťujících regionální funkce se podílely 3 pracovnice. Proběhla personální změna, do důchodu odešla dlouholetá pracovnice, vedoucí městské knihovny paní Milena Václavíková. Funkci nově zastává paní Martina Pohanková.

Celková výše dotace činila 376 068 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 188 954,75 Kč, z této částky bylo nakoupeno 736 knihovních jednotek a 28 svazků tvořily dary. Roční úbytek výměnného fondu činil 536 svazků.

Pro knihovníky z obsluhovaných knihoven byly uspořádány 2 porady, kterých se účastnilo 22 pracovníků. V rámci zhodnocení dosavadní činnosti byla hlavně věnována pozornost dotačnímu titulu *Nákup knižního fondu knihoven v Plzeňském kraji*. Této možnosti využila obsluhovaná Obecní knihovna Žihle, která čerpala částku ve výši 20 000 Kč.

Byl projednán způsob vyplňování aktualizovaných statistických výkazů KULT (MK) 12-01, důraz byl kladen na důležitost kvalitních informací na webu knihovny, potažmo obce, projednávala se i komunikace obsluhovaných knihoven v rámci regionu včetně používání oficiálních e-mailových adres. Byly uspořádány 2 vzdělávací semináře s názvy *Sociální sítě a Knihovny a sociální sítě*. Knihovnice byly seznámeny se základní problematikou těchto sítí, jednotlivými typy, jejich využitím v komunikaci se čtenáři a k propagaci práce knihovny. Jednotlivé konzultace se týkaly poboček Buček, Dřevce, Hedčany a formy podání žádosti o grant z VISK3 pro Místní knihovnu Kozojedy 100.

V obsluhovaných knihovnách proběhlo 21 metodických návštěv, většina za účasti knihovníka z obsluhované knihovny. Byly provedeny kontroly činnosti a řešily se otázky spojené s běžným provozem. V průběhu roku byl do knihoven distribuován 61 výměnný soubor o velikosti 3 557 svazků. Knihovny obdržely 2–5 výměnných souborů tvořených převážně z nových titulů a doplněných knihami dle vlastních potřeb i požadavků knihovníků.

Městys Liblín se zapojil do soutěže Vesnice roku, v jejímž rámci se představovala i knihovna v dané obci. V knihovně v Chříči proběhla aktualizace fondu a kontrola zapůjčených svazků. Dlouholetá knihovnice paní Šafránková oslavila 50 let působení v chříčské knihovně.

Městská knihovna Manětín

Pověřená knihovna Manětín je zřízena jako organizační složka města a zajišťovala služby pro 10 neprofesionálních knihoven ve svém obvodu.

<https://www.manetin.cz/mesto/knihovna/>, <https://katalog.manetin.cz/>

Úvazek metodické pracovnice byl vyčíslen na 0,3.

Výše dotace činila 188 035 Kč. Z vynaložené částky 49 941 Kč bylo do výměnného fondu nakoupeno 213 svazků knih a z příspěvků zřizovatelů obsluhovaných knihoven

i z jiných zdrojů bylo pořízeno dalších 165 knihovních jednotek. Na nákup nemalou měrou přispěly obce Mladotice, Bezvěrov, Hvozd, Dražeň, Štichovice a Nečtiny. Knihy zakoupené z těchto prostředků byly přednostně zapůjčeny knihovnám v těchto obcích a řádně písemně označeny nápisem, kdo přispěl na pořízení knih. Roční úbytek výměnného fondu činil v tomto roce 67 svazků.

V říjnu se konala porada pro knihovníky z neprofesionálních knihoven, které se zúčastnilo 6 knihovnic a 2 hosté. Přítomní byli seznámeni s novinkami v oblasti vzdělávání, s novými jmény v české literatuře a se zajímavými knižními novinkami. Zároveň byli informováni o dotačním titulu Plzeňského kraje na pořízení knihovního fondu. Součástí porady byl seminář na téma Práce s dětským čtenářem a projekt Digitální odysea zaměřený na seniory. Každá obsluhovaná knihovna disponuje již od roku 2019 plně funkčním on-line katalogem VuFind, který je přístupný internetovou cestou čtenářům i knihovníkům. Knihovnice byly seznámeny s možností vyhledávání jednotlivých titulů a způsobu jejího šíření mezi své čtenáře i širokou veřejnost. Zároveň byly probrány zásady při vyplňování aktualizovaných statistických výkazů. V obsluhovaných knihovnách proběhlo 19 metodických návštěv a poskytnuto 10 individuálních konzultací.

Revize knihovního fondu ve sledovaném roce neprobíhaly. Obsluhované knihovny obdržely v průběhu roku 35 výměnných souborů v počtu 1 568 svazků knih. Převážnou část tvořily knihy z výměnného fondu, hlavně novinky, menší část pak knihy z fondu pověřené knihovny.

Dětszí čtenáři v Manětíně, Mladoticích a Zhořci se jako každoročně opět zapojili do akce Poznávejte přírodu a za odměnu přijďte do ZOO. Tato akce je hodnocena jako velice prospěšná; děti, které se do soutěže zapojily, navštěvují knihovnu pravidelně i po splnění základních podmínek soutěže.

Knihovny v Nečtinech a Bezvěrově připravily akci Pasování prvňáčků na čtenáře. Tuto akci pořádají knihovny již několik let. Pověřená knihovna v Manětíně je již od roku 2021 zapojena do projektu Bookstart v kategorii 3–6 let a v tomto roce začala pracovat i s další skupinou. Jsou přihlášeny děti i z okolních obcí.

V Místní knihovně Hvozd proběhla personální změna s plynulou návazností, ke změně provozu nedošlo.

Městská knihovna Nepomuk

Pověřená knihovna poskytovala služby 32 neprofesionálním knihovnám. V obvodu působnosti pracují pouze malé místní knihovny na území poměrně rozlehlého regionu. <https://www.nepomuk.cz/obcan/mestska-knihovna/>.

Pracovní úvazek metodičky byl vyčíslen na 0,85. Dotace na výkon regionálních funkcí činila 601 709 Kč, do výměnného fondu byly nakoupeny 584 svazky v hodnotě 150 689,35 Kč. Roční úbytek činil 527 opotřebovaných knih.

Poradenská a metodická činnost byla zaměřena na průběžné poskytování informací a předávání pokynů k vedení řádné knihovnické dokumentace, na způsob provádění revizí a aktualizací. Pozornost byla věnována odborné pomoci při zaškolování nových knihovníků při předání nebo převzetí knihoven. Bylo poskytnuto 50 konzultací a vykázáno 35 metodických návštěv. Knihovnice z obsluhovaných knihoven byly

průběžně informovány o nabídkách školení a možnostech nákupu knih z prostředků obcí.

V průběhu roku byla pro knihovníky uspořádána porada a seminář, na kterých bylo přítomno 8 pracovníků z obsluhovaných knihoven. V rámci porady byly zmíněny pokyny k vyplňování aktualizovaných ročních statistických výkazů, k využití MVS, předány informace ke způsobu vedení evidence a ochrany knihovního fondu a projednány organizační záležitosti v jednotlivých knihovnách. Seminář byl zaměřen na problematiku plnění jednotlivých knihovnických standardů a na metodiku provádění revize a aktualizace knihovních fondů v obsluhovaných knihovnách. Do obsluhovaných knihoven bylo rozvezeno celkem 76 souborů knih v celkovém počtu 3 690 svazků, převážnou část tvořily knižní novinky.

Ve sledovaném roce byly provedeny revize knihovního fondu v knihovnách Bezděkovce, Březí, Čmelíny, Chlum, Kotouň, Podhůří, Přešín a Tojice. Ze strany pověřené knihovny byly předány písemné formuláře a projednán způsob jejího provedení. Knihovna Mladý Smolivec vlastní elektronický katalog a provozuje svoje webové stránky, novým nábytkem byly vybaveny knihovny v Sedlišti, Mohelnici a v Kotouni, která zároveň prošla rekonstrukcí. Knihovna v Žinkovech byla přestěhována do nových prostor v přízemí OÚ. Knihovny v Partolticích a Nové Vsi ukončily svoji činnost, důvodem zrušení byl nezájem obyvatel o tuto službu.

Městská knihovna Planá

V roce 2023 obsluhovala v rámci svého regionu 7 neprofesionálních knihoven. <https://knihovnaplana.webk.cz/pages/strediskove-knihovny.html>.

Úvazek metodické pracovnice činil 0,2. Na výkon regionálních funkcí obdržela knihovna dotační částku ve výši 131 624 Kč, z toho na nákup knih bylo vynaloženo 55 874 Kč. Do výměnného fondu byl z těchto prostředků nakoupen 231 svazek a z prostředků zřizovatelů obcí bylo do regionálního fondu nakoupeno dalších 206 knihovních jednotek. Pověřená knihovna využívala nabídek z internetového prodeje, nákup byl zaměřen na požadavky jednotlivých knihoven a byla preferována především beletrie. Roční úbytek fondu tvořilo 75 svazků, jednalo se převážně o zastaralou literaturu.

Obsluhované knihovny obdržely od pověřené knihovny celkem 15 souborů knih s počtem 1 361 knihovních jednotek, náklady na dopravu hradilo Město Planá. Svůj vlastní fond mají pouze knihovny v Bezdužicích, Černošíně a Konstantinových Lázních. Revizní práce za pomoci metodiček neprobíhaly. V průběhu roku byla pro knihovníky z neprofesionálních knihoven připravena porada včetně semináře, pozvánky byly rozeslány všem knihovnám. Setkání se bohužel neuskutečnilo, knihovnice se omluvily z důvodu nemoci, primárního pracovního vytížení v zaměstnání či špatné dopravní dostupnosti. Z tohoto důvodu probíhala hlavně externí poradenská činnost, byly vykázaný 4 odborné konzultace delší než 30 minut. V průběhu 11 metodických návštěv v obsluhovaných knihovnách, spojených zároveň s předáním výměnného souboru, byly zodpovězeny dotazy nejen knihovníků, ale i zřizovatelů knihoven nebo přímo čtenářů. Zároveň se expedovaly propagační materiály informující o knihovnických akcích.

Zřizovatelé všech sedmi základních knihoven přispívali na nákup knih do výměnného fondu částkou 15 Kč na jednoho obyvatele obce, zapojené do systému výkonu regionálních funkcí. Celková částka činila 54 600 Kč. Tyto finanční prostředky byly využity na nákup knihovního fondu. Personální změny proběhly v knihovnách v Broumově a v Horních Kozolupech.

Městská knihovna Plasy

Pověřená knihovna obsluhovala 59 knihoven, z toho 10 profesionálních – Chrást, Heřmanova Huť, Horní Bříza, Kaznějov, Líně, Nýřany, Tlučná, Třemošná, Vejprnice a Zruč-Senec. http://knihovna.plasy.cz/?p=seznam_knihoven_region.

Dotace na výkon regionálních funkcí byla přidělena ve výši 1 009 403 Kč. Částka na nákup knihovního fondu činila 292 065,35 Kč a bylo nakoupeno 1 106 knihovních jednotek. Z jiných zdrojů získala knihovna 287 titulů. Ve sledovaném roce nedošlo k žádnému odpisu knih. Úvazek pracovníků na výkon regionálních funkcí byl vyčíslen na 1,24.

V průběhu roku bylo do knihoven rozvezeno 171 výměnných souborů s 11 825 svazky, doprava byla zajišťována služebním autem knihovny v Plasích.

Byly uspořádány 2 porady a 2 semináře určené pro profesionální i neprofesionální knihovníky. Zúčastnilo se 35 pracovníků z obsluhovaných knihoven. Tématem setkání byla přednáška *Odkaz Jana Blažeje Santiniho – Architektura a plaský klášter*, kterou lektoroval Mgr. Pavel Beneš, a přednáška *Jak se dělá dětská kniha* s lektorkou Evelinou Koubovou.

Průběžně byla prováděna konzultační a metodická činnost, bylo vykázáno 110 konzultací a proběhlo 95 metodických návštěv. Obsluhované knihovny obdržely knihy z dotace Česká knihovna a dle potřeby tiskoviny v podobě knižních lístků, průkazek, fólií apod. Knihovnicím byla poskytována praktická pomoc při zpracování statistických výkazů a při revizích knihovního fondu. Aktuální informace o chodu knihoven byly zprostředkovávány pomocí e-mailové komunikace, telefonních rozhovorů, konzultací a metodických návštěv.

Metodička se podílela na aktualizaci a vyřazování knihovního fondu v knihovnách v Úlicích a v Nevřeni, vyřadilo se celkem 1 526 titulů. V Nevřeni zároveň proběhla revize, bylo zrevidováno 963 svazků.

V knihovnách v Kyšicích a Městě Touškově došlo k výměně knihovnic, které metodička pověřené knihovny zaučovala. Knihovna v Kyšicích byla zrekonstruována, došlo ke spojení knihovny a společnosti Pošta partner, a tím se rozšířila výpůjční doba pro uživatele knihovny. Pro knihovny v Tlučné a Žichlicích zpracovala metodička žádosti o dotaci z programu VISK3. Knihovnám v Kozolupech a Trnové byla ve spolupráci se zástupkyní firmy Lanius p. Šmídovou poskytnuta metodická podpora a servis AKS.

Pracovnice pověřené knihovny se zúčastnily ve Vsetíně odborného semináře s názvem *Co venkovské knihovny umějí a mohou* a semináře *Regionální funkce* v Pardubicích.

Knihovna města Plzně, p. o.

Pověřená Knihovna města Plzně, p. o., obsluhovala v rámci výkonu regionálních funkcí celkem 14 knihoven, z toho 1 profesionální ve Starém Plzenci.

<https://knihovna.plzen.eu/knihovny-a-kulturni-zarizeni/knihovny/pobocky.aspx>.

Pracovní úvazek metodičky byl vyčíslen na 0,75, na výkonu regionálních funkcí se zároveň podílelo několik pracovníků pověřené knihovny.

Přidělená dotační částka činila 263 248 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vyčerpáno 66 158,28 Kč. Do výměnného fondu bylo z těchto prostředků nakoupeno 258 svazků. Další 946 titulů bylo pořízeno z finančních prostředků zřizovatele Knihovny města Plzně, p. o. Roční úbytek činil 549 titulů. Z vlastních prostředků KmP byla na zajištění výkonu regionálních funkcí poskytnuta částka ve výši 482 487,12 Kč. Do stálého fondu obsluhovaných knihoven byla z prostředků obcí zakoupena a zpracována především periodika.

Během roku se uskutečnilo 53 metodických návštěv, při kterých probíhaly jednak kontroly evidence periodik, nevidovaných dokumentů i procesy odpisů. Další řešenou tematikou byly práce spojené s aktualizací knihovního fondu, přípravou a provedením revize fondu a inventarizace majetku. Agenda běžného provozu byla řešena v rámci 95 konzultací.

V závěru roku byla uspořádána porada, které se zúčastnilo 7 knihovnic z obsluhovaných knihoven. Tématem bylo tradičně zhodnocení roční činnosti knihoven, vývoje návštěvnosti uživatelů a změn ve čtenářském chování. Součástí porady bylo školení na téma *Čtenáři a čtení v roce 2023* a knihovnice byly seznámeny s výsledky průzkumu prováděného Knihovnickým institutem NK ČR ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu AV ČR. Do procesu inovativního celoživotního vzdělávání se zapojilo 12 pracovníků, v různých typech vzdělávání absolvovaly celkem 153 hodin v rámci odborných přednášek a webinářů.

Do obsluhovaných knihoven bylo dodáno 113 výměnných souborů s celkovým počtem 4 712 knihovních jednotek. Průměr výpůjček na jednu knihovnu činil 337 titulů. Každá knihovna obdržela v průměru 8 souborů, knihy byly rozváženy služebním vozidlem KMP.

Revizní práce včetně aktualizace knihovního fondu probíhaly nebo byly uzavřeny v knihovnách Malesice a Starý Plzenec. Bylo zrevidováno 19 862 knihovních jednotek a aktualizováno 199 svazků.

Městská knihovna ve Starém Plzenci již plně přešla na AKS Tritius. Bezproblémový chod výpočetní techniky v obsluhovaných knihovnách (pobočkách KmP) zajišťovala pracovnice IT, která se podílela i na organizaci a procesu plánované revize.

Knihovna v Letkově prozatím není automatizovaná, pracuje s tabulkovým editorem Excel.

Městská knihovna Přeštice

Knihovna obsluhovala 19 neprofesionálních knihoven, v obvodu její působnosti nevykonávala činnost žádná profesionální knihovna.

<https://knihovnaprestice.webk.cz/pages/reg.html>.

Úvazek metodičky činil 0,83. Dotace byla přidělena ve výši 357 265 Kč, na nákup knih do výměnného fondu bylo vyčleněno 89 476,14 Kč. Z této částky bylo pořízeno 332 svazků. Roční úbytek výměnného fondu činil 352 titulů.

V závěru roku proběhla porada pro knihovníky z obsluhovaných knihoven, které se zúčastnilo 8 knihovnic. Hlavním tématem byla především knihovnická agenda zaměřená na způsob vyplňování nově aktualizovaných statistických výkazů, provádění revizí a obměnu souborů. Metodička se podílela na zpracování žádosti do programu VISK3 na pořízení nového knihovního automatizovaného systému Tritius pro Místní knihovnu Merklín. Poradenská činnost byla poskytována průběžně celoročně, bylo vykázáno 43 metodických návštěv a 12 odborných konzultací. V průběhu roku bylo do knihoven distribuováno 32 souborů o velikosti 3 655 svazků. Všechny knihovny byly navštíveny, složení souborů a jejich expedice byla prováděna dle požadavků jednotlivých knihovníků, doprava byla zajišťována autem Městského úřadu Přeštice.

Revizní práce probíhají za pomoci metodičky v knihovně v Merklíně. Další revize byla uspořádána v knihovně Příchovice, bylo zrevidováno 1 081 svazků. V knihovnách v Bukové, ve Kbele, Oplotě a Skašově proběhly personální změny, metodička zapracovala a instruovala nové knihovnice. Novými regály byly vybaveny prostory v knihovnách Horšice a Skočice.

Městská knihovna Rokycany

Ve svém obvodu působnosti poskytovala pověřená knihovna služby celkem 56 základním knihovnám, z toho 7 profesionálním – Holoubkov, Hrádek, Mirošov, Radnice, Strašice, Stupno, Zbiroh. Přepočtený úvazek pro výkon RF byl 1,2 a na činnosti regionálního oddělení se zároveň podílelo několik pracovníků.
<https://knihovnarokycanyregion.webk.cz/pages/knihovny-regionu.html>

Pověřená knihovna obdržela dotaci ve výši 1 052 991 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 362 100,29 Kč. Z těchto prostředků bylo nakoupeno 1 242 svazků, dalších 16 titulů bylo pořízeno z jiných zdrojů.

Pro pracovníky z obsluhovaných knihoven byly v průběhu roku uspořádány 2 porady včetně seminářů, kterých se účastnilo 25 knihovnic. Byl prezentován knihovní systém Koha, do kterého se zapojilo 9 regionálních knihoven a další budou následovat v nadcházejícím roce. Proběhla ukázka katalogizace knih v programu Koha a byly zmíněny výsledky statistických výkazů za rok 2022. Následovalo autorské čtení z knihy *Ten, co kráčí se smrtí*. Druhá porada byla zaměřena na možnosti vzdělávání a školení knihovníků, byly zmíněny dotační programy pro knihovny a uvedeny žebříčky nejčtenějších knih v rámci různých knihovních žánrů. Dále byla uspořádána přednáška na téma Historie knihy a vznik knihtisku.

V průběhu roku bylo evidováno 131 individuálních konzultací, nejčastěji ústní a telefonické, a proběhlo 97 metodických návštěv. Do knihoven bylo rozvezeno 101 souborů s počtem 11 649 svazků. Každá obsluhovaná knihovna v regionu včetně profesionálních obdržela více než 208 titulů, průměrný počet knih zahrnutých v jednom souboru činil 115 svazků. Metodické návštěvy zahrnovaly opakované instruk-

táže zaměřené na používání systémů Clavius, Tritius a Koha, byly prováděny jednoduché úpravy a kontroly nastavení systému, případně doporučeno pořízení aktuální verze či servisní zásah správců programu. Zároveň byla zajišťována distribuce knih v rámci projektu Česká knihovna a dalších materiálů.

Metodička pověřené knihovny zpracovala knihovní fond knihovny v Oseku, jednalo se o 42 svazků. Ve sledovaném roce byla za pomoci pracovníků pověřené knihovny provedena aktualizace a revize v Místní knihovně Těně, celkem bylo zrevidováno 2 652 titulů.

Městská knihovna Stříbro

Regionální činnost probíhala v 10 obsluhovaných knihovnách. V obvodu působnosti pověřené knihovny nevykonávala činnost žádná profesionální knihovna.

<https://www.knihovna-strebro.cz/region/>.

Úvazek pracovnice zajišťující regionální funkce činil 0,40. Dotace byla přidělena ve výši 188 034 Kč, na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 47 680 Kč. Celkem bylo z těchto prostředků nakoupeno 211 titulů a z příspěvků obcí bylo do výměnného fondu pořízeno 206 knih. Roční úbytek činil 2 002 svazků, i nadále probíhalo vyřazování zastaralé a opotřebované literatury.

V závěru roku proběhla 1 porada určená pro pracovníky z obsluhovaných knihoven, zaměřená na hodnocení každoroční činnosti střediska a přípravu bezchybného vyplňování aktualizovaných statistických údajů. Zároveň byl uspořádán seminář na téma Pořádání kulturních a vzdělávacích akcí, kterého se zúčastnili knihovníci ze 4 knihoven.

Během roku se uskutečnilo 26 metodických návštěv a bylo vykázáno 16 konzultací. Do knihoven bylo rozvezeno 19 souborů knih v počtu 1 710 svazků. V porovnání s předchozím rokem počet souborů klesl, protože již nepracovala knihovna v Cebivi. Počet svazků byl navýšen, všechny knihovny byly obslouženy.

Knihovna v Kladrubech uspěla s žádostí o dotaci v programu VISK3 na pořízení AKS Tritius REKS, tento systém knihovna začala s podporou metodiček využívat od ledna 2023 zahájením provozu výpůjčního katalogu. Bylo zcatalogizováno 665 knihovních jednotek vlastního fondu knihovny. Zároveň zde proběhla personální změna.

Výměna knihovnic se uskutečnila též v knihovnách ve Svojšíně a v Ošelíně. Zřizovatelé všech 10 obsluhovaných knihoven se finančně podíleli na nákupu knih do regionálního fondu pověřené knihovny.

Městská knihovna Sušice

Obsluhovala celkem 26 knihoven, z toho 4 profesionální knihovny – Hartmanice, Kašperské Hory, Velhartice a Žichovice.

http://www.knihovnasusice.cz/cz/r_638ni-sluzby.html

Výše úvazku metodičky činila 0,7. Pověřená knihovna obdržela dotaci ve výši 488 889 Kč. Z toho na nákup knihovního fondu vynaložila 122 222 Kč a nakoupila

471 svazků. Dalších 63 titulů získala knihovna darem od svých čtenářů. Roční úbytek výměnného fondu činil 387 knihovních jednotek.

Pro knihovníky z obsluhovaných knihoven byly v průběhu roku uspořádány 3 porady včetně dvou seminářů, kterých se zúčastnilo celkem 44 pracovníků. Jedna porada byla výjezdní do kláštera premonstrátů v Teplé u Mariánských Lázní, v jejím rámci se konala prohlídka spojená s odborným výkladem o klášterní knihovně a historii kláštera. Zlatým hřebem byla návštěva nádherné premonstrátské knihovny, která čítá zhruba 70 000 děl. Tématem dalšího semináře byla agenda vyhledávání děl nedostupných na trhu. V průběhu prosincové porady byly knihovnice informovány o způsobu vyplňování aktualizovaných statistických údajů ve formuláři Kult (MK) 12-01 a jejich následných opravách.

V průběhu roku bylo do obsluhovaných knihoven služebním autem MěÚ Sušice expedováno 117 souborů čítajících 5 465 svazků. Při 66 metodických návštěvách bylo navštíveno všech 26 knihoven v regionu a poskytnuto 126 konzultací.

Revize vlastního fondu v knihovně Hartmanice se uskutečnila svépomocí bez pomoci metodičky, bylo zrevidováno 5 200 svazků. Knihovna je aktivní v organizaci kulturních akcí, především pořádá koncerty v synagoze Hartmanice. K personálním změnám došlo v knihovnách Kašperské Hory a Strašín. Knihovnice ve Chmelné osobně roznášela knihy svým imobilním čtenářům, v Rejštejně proběhla v rámci adventu akce zaměřená na výrobu věnců, v Ostružně zásluhou paní knihovnice vznikly dvě knihobudky. V Obecní knihovně Hlavňovice probíhala rekonstrukce celé budovy kulturního domu včetně osazení novými okny, dveřmi a výmalbou knihovny.

Městské kulturní středisko Tachov – knihovna

Poskytovala služby 15 knihovnám, z toho 1 profesionální knihovně v Boru.
<http://www.mks.tachov.cz/tachovska-mestska-knihovna.html>.

Metodickou činnost vykonávala 1 pracovnice na plný úvazek. Pověřená knihovna hospodařila s přidělenou dotační částkou 282 051 Kč, na nákup knihovního fondu vynaložila 70 513 Kč. Z těchto prostředků bylo do výměnného fondu nakoupeno 230 svazků. Do rozpočtu knihovny přispěli i zřizovatelé jedenácti obsluhovaných knihoven významnou částkou 156 978 Kč, z níž bylo nakoupeno 499 svazků knih. Dalších 14 titulů obdržela knihovna darem. Roční úbytek výměnného fondu činil 1 243 knihovních jednotek. Jednalo se o svazky ve vícero vydáních, opotřebované a zastaralé knihy, které nebyly 10 let půjčovány.

Konzultace a poradenství probíhaly na základě potřeb a požadavků knihovnic.

Pro pracovníky z obsluhovaných knihoven byly uspořádány 2 porady a 2 semináře. Obsahem bylo vyplňování aktualizovaného statistického výkazu KULT (MK) 12-01, práce s novým automatizovaným knihovnickým systémem Koha, způsobem vyřazování knihovního fondu a nedobytných výpůjček, dále informace o knihovnických akcích, besedách aj. Porad a vzdělávacích akcí se účastnilo 6 knihovnic.

Většina otázek byla řešena přímo v jednotlivých knihovnách při metodických návštěvách, závažnější pak v pověřené knihovně v Tachově. Byly vykázané 4 odborné konzultace v souvislosti s knihovnickými činnostmi. V průběhu roku se uskutečnily 34 metodické návštěvy, během nichž byly knihovnice zaškoleny a instruovány o způsobu doplňování a výměně knihovního fondu, knihovnické evidenci a odpisech,

o zveřejňování údajů na webových stránkách a také o potřebě aktivní práce se svými čtenáři.

Do knihoven byly expedovány 34 výměnné soubory v počtu 3 165 svazků. Cirkulace knih probíhala pravidelně v půlročních intervalech, případně dle potřeb jednotlivých knihoven. Největší zájem o tuto službu projevily knihovny v Chodové Plané a ve Starém Sedlišti.

Pověřená knihovna v Tachově přešla v říjnu na nový knihovní systém Koha včetně regionálního programu, z obsluhovaných knihoven pracují v tomto systému knihovny v Dlouhém Újezdu a v Chodové Plané. Postupné připojení obsluhovaných knihoven otevírá nové možnosti a zvyšuje dostupnost knihovnických zdrojů. Knihovny v Boru a v Chodové Plané využily dotační nabídky Plzeňského kraje na nákup knižního fondu. V závěru roku ukončily svoji činnost Místní knihovna v Lesné a Místní knihovna Velké Dvorce. Důvodem zrušení byla dlouhotrvající nízká návštěvnost.

Oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví SVK PK (OVOK)

V oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví (OVOK) došlo během roku 2023 k personální změně. Do oddělení nastoupila Bc. Markéta Mašátová, která byla pověřena organizací vzdělávacích akcí pro veřejnost. Svou vzdělávací činnost zaměřila především na organizaci a lektorování seminářů Digitální odysea, během nichž se senioři věkové kategorie 65+ učili práci s chytrými mobily a tablety. V období září–prosinec 2023 bylo v rámci tohoto projektu uspořádáno 8 seminářů a 19 individuálních konzultací, na nichž bylo proškolen celkem 102 účastníků. Kromě akcí pro seniory byly uspořádány také dvě vzdělávací akce pro širší veřejnost, které se týkaly mediální gramotnosti (*Zdravý selský rozum pro dobu informační, Jak na internetu nenaletět kachnám*). Těchto akcí se zúčastnilo celkem 22 osob.

Metodičky OVOK řešily úkoly a povinnosti vyplývající ze zákona č. 257/2001 Sb., který krajským knihovnám ukládá povinnost zabezpečovat koordinaci a plnění regionálních funkcí (dále jen RF) v kraji, úkoly a povinnosti vyplývající z požadavků Knihovnického institutu Národní knihovny ČR a odboru kultury Krajského úřadu Plzeňského kraje. Vedle koordinační, metodické a poradenské činnosti se věnovaly také organizaci vzdělávacích kurzů pro knihovníky.

Výkonem RF v Plzeňském kraji bylo v roce 2023 smluvně pověřeno 16 knihoven, které zabezpečovaly činnost 468 obsluhovaných knihoven s nárokem na dotaci z prostředků kraje. V roce 2023 činily tyto prostředky 8 800 000 Kč. Mezi jednotlivé pověřené knihovny byla částka přerozdělena dle počtu obsluhovaných knihoven jednotlivých metodických oblastí. Ve srovnání s rokem 2022 došlo k navýšení této dotace o 800 000 Kč.

Počátkem roku 2023 bylo znovu komplexně přezkontrolováno vyúčtování dotace na základě předložených účetních dokladů ze všech 16 pověřených knihoven a byly zpracovávány výkazy RF jednotlivých knihoven do souhrnných výkazů o financování a výkonu v Plzeňském kraji. Následně byla zpracována *Roční zpráva o výkonu regionálních funkcí za rok 2022* pro poskytovatele dotace. Zpráva byla rovněž předána Národní knihovně ČR a byla zveřejněna na webových stránkách SVK PK (viz <https://svkpk.cz/wp-content/uploads/2023/03/Rocni-zprava-RF-za-2022-web.pdf>). V roce 2023 se uskutečnily 4 porady zástupců pověřených knihoven, na které byli přizváni také zástupci odboru kultury Krajského úřadu Plzeňského kraje a další hosté. Všechny porady proběhly prezenční formou v budově SVK PK. Na březnovou

poradu byl pozván PhDr. Vít Richter, ředitel Knihovnického institutu, který pohovořil o stavu využívání regionálních automatizovaných systémů v Plzeňském kraji a o nejčastějších chybách při podávání projektů z VISK 3. Na červnovou poradou byla v rámci plánované spolupráce s Národním pedagogickým institutem (dále jen NPI) přizvána vedoucí krajské pobočky NPI Mgr. Pavla Chocholová za účelem představení činnosti NPI a projednání případné možnosti spolupráce knihoven a škol. Mgr. Chocholová se následně zúčastnila i zářijové porady a seznámila přítomné s výsledky průzkumu o vzájemných očekáváních obou stran.

V průběhu roku se pracovnice OVOK zúčastnily několika pracovních cest, které souvisely s pracovní náplní oddělení (konference *Knihovny současnosti 2023*, *43. jednání SDRUK pro regionální funkce*, jednání *SKIP Sekce veřejných knihoven*, zastupování SVK PK při návštěvě hodnotitelské komise soutěže *Knihovna roku*) a se spoluprací s dalšími subjekty zaměřenými na vzdělávání (NPI, Nadace OSF). Metodické návštěvy ze strany OVOK v pověřených a obsluhovaných knihovnách byly zaměřeny na výkon RF, na kontrolní činnost související s využitím krajské dotace na výkon RF a na přípravu knihoven do oborových soutěží. V soutěži *Knihovna roku* reprezentovala Plzeňský kraj Místní knihovna Tymákov, v soutěži *Městská knihovna roku* pak Městská knihovna Kralovice.

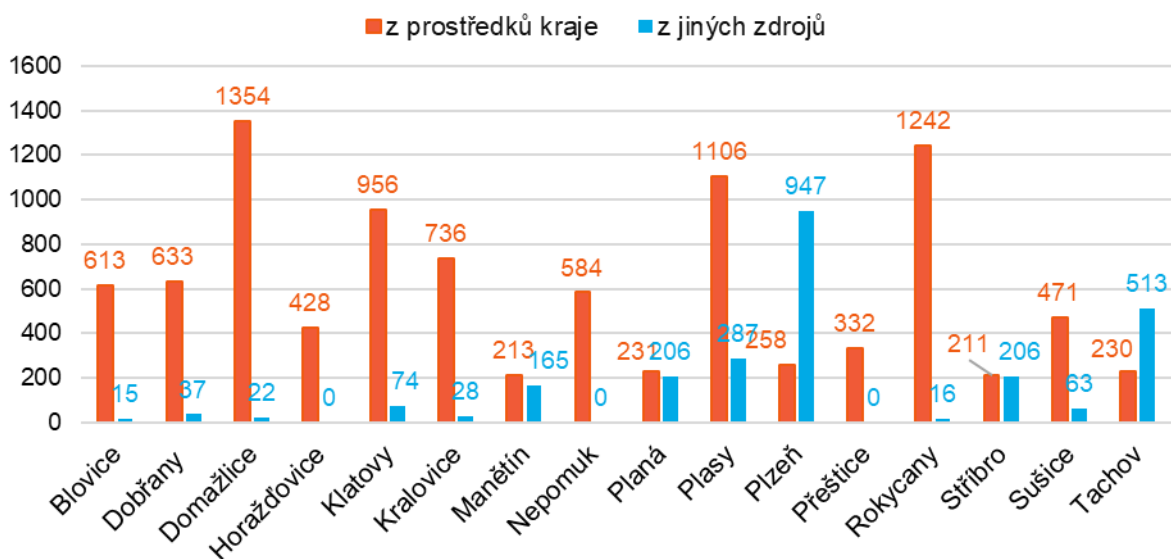
V rámci hlavních úkolů OVOK se pracovnice zabývaly také konzultacemi ke statistice výkonů knihoven a kontrolami statistických výkazů a sumářů Kult (MK)12-01 za jednotlivé zpravodajské jednotky. Výsledné údaje byly po opravách zpracovány v podobě celokrajských sumářů a s komentářem v termínu odeslány do NIPOS MK ČR. Výsledky posloužily jako podklad pro vydání materiálu *Přehled činnosti veřejných knihoven v Plzeňském kraji v roce 2022* (<https://svkpk.cz/wp-content/uploads/2023/12/P%C5%99ehled-%C4%8Dinnosti-verejnych-knihoven2022-web.pdf>). Všechny statistické údaje byly po celý rok k dispozici a sloužily jako podklad pro další práci oddělení, k analytické činnosti pro odbor kultury Plzeňského kraje i knihoven a k porovnání výsledků v rámci celé republiky (RF, benchmarking knihoven, standardy VKIS).

Oddělení podalo žádost o grant v programu Ministerstva kultury ČR VISK 2 *Mimoškolní vzdělávání knihovníků*. Knihovně byly přiděleny finanční prostředky ve výši 35 000 Kč na projekt *Vzdělávání pracovníků knihoven Plzeňského kraje v roce 2023*. Cílem projektu bylo získávání či prohlubování znalostí pracovníků veřejných knihoven v oblasti informačních a komunikačních technologií a celkové rozšiřování jejich profesních kompetencí. V rámci projektu se uskutečnilo 9 kurzů (z toho dva dvoudenní) v celkovém rozsahu 52 vyučovacích hodin, přičemž z dotace bylo hrazeno 50 hodin výuky a 2 hodiny byly hrazeny z rozpočtu SVK PK. Všechny kurzy proběhly prezenčně s účastí 132 knihovníků.

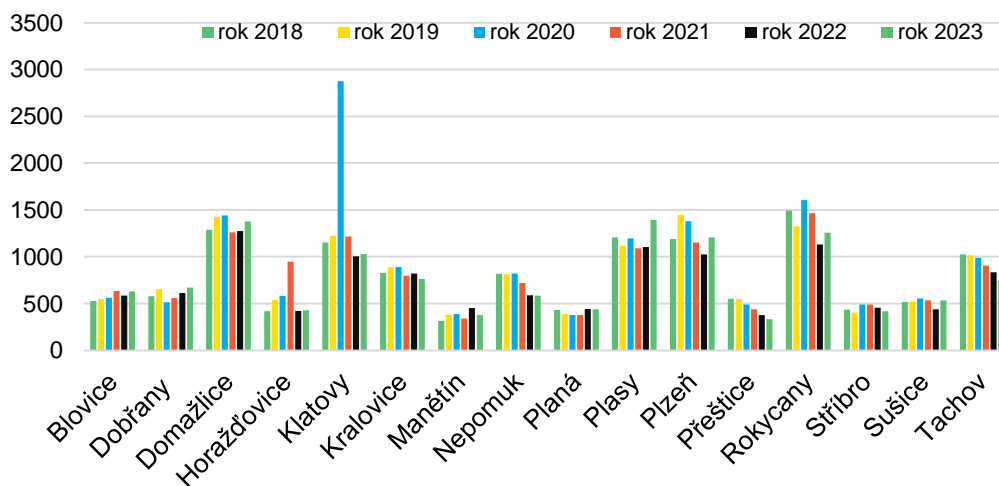
Mimo VISK 2 byly pro knihovníky uspořádány další 4 vzdělávací kurzy a semináře (*Základy Wikipedie pro knihovníky*, *Grafický program Canva*, *Jak správně prezentovat*, *Verbální i neverbální komunikace v praxi*, *Informační setkání k projektu Bookstart*). Těchto vzdělávacích akcí se zúčastnilo 42 knihovníků. Metodicky se účastnily kontrolní činnosti SVK PK, práce v odborných komisích, např. sekce SKIP pro vzdělávání a sekce veřejných knihoven, podílely se na činnosti sekce SDRUK pro regionální funkce a na činnosti regionální organizace SKIP.

4. Hodnocení výkonu regionálních funkcí v pověřených knihovnách

Stěžejní činností regionálních oddělení jednotlivých pověřených knihoven byl standardně nákup knihovního fondu, jeho zpracování, tvorba výměnných souborů a jejich pravidelný rozvoz do obsluhovaných knihoven. Celkový stav výměnného fondu ke 31. 12. 2023 v Plzeňském kraji činil **359 666** knihovních jednotek, odrážel přírůstek fondu a roční odpisy u jednotlivých knihoven. Celkový roční přírůstek výměnného fondu zakoupený z prostředků kraje, obcí a jiných zdrojů včetně darů činil **12 177** knihovních jednotek, což je o 610 svazků více ve srovnání s rokem 2022. Z toho roční přírůstek zakoupený pouze z dotačních prostředků kraje činil **9 598**, tj. o 299 svazků více ve srovnání s předchozím rokem. Z příspěvků obcí a z jiných zdrojů včetně darů bylo pořízeno **2 579** svazků. Na nákupu knih do výměnných souborů se opět podíleli zřizovatelé obsluhovaných knihoven v regionech pověřených knihoven v Manětíně, Plané, Plzni, Stříbře a v Tachově.

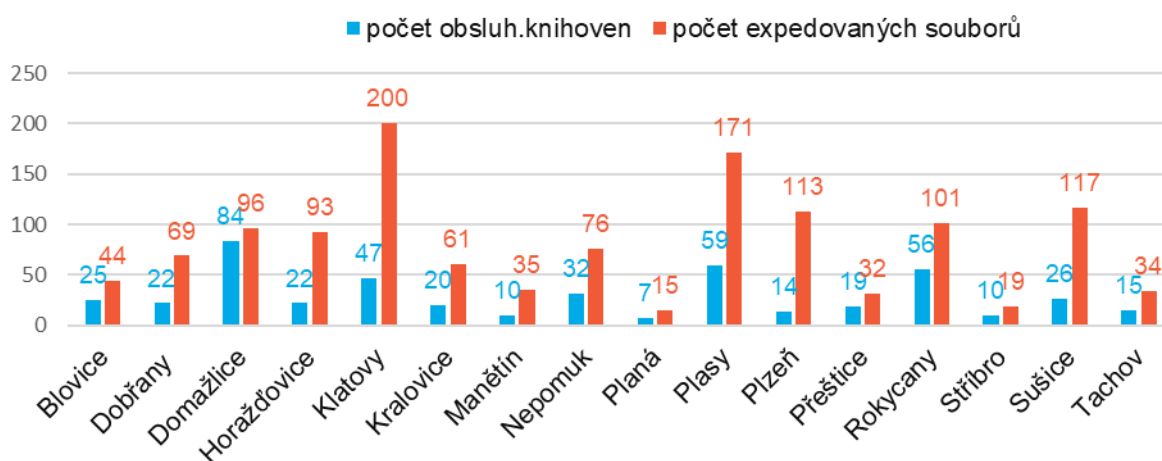
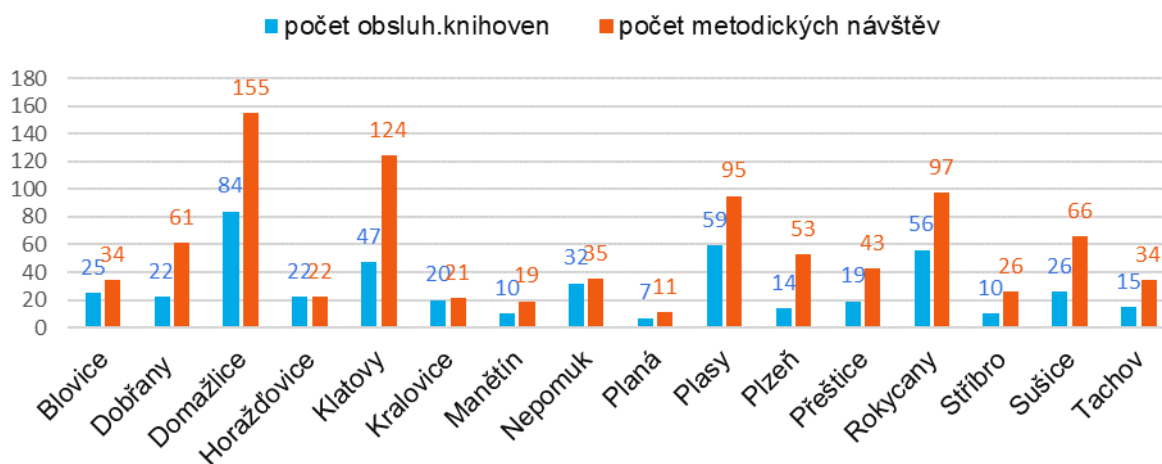
Rok 2023 – celkový roční přírůstek výměnného fondu z finančních prostředků Plzeňského kraje a z prostředků obcí a jiných zdrojů (Česká knihovna, dary aj.)

	Blovice	Dobříany	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přestice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2018	527	577	1289	418	1151	829	314	817	433	1207	1190	552	1492	436	516	1026
rok 2019	549	655	1429	538	1222	884	381	813	388	1116	1448	548	1327	406	521	1015
rok 2020	562	512	1442	582	2874	889	387	819	377	1196	1380	491	1607	489	554	988
rok 2021	632	559	1261	948	1215	798	341	719	378	1091	1152	439	1466	489	534	906
rok 2022	584	612	1276	421	1005	819	452	589	442	1104	1024	376	1132	457	439	835
rok 2023	628	670	1376	428	1030	764	378	584	437	1393	1205	332	1258	417	534	743

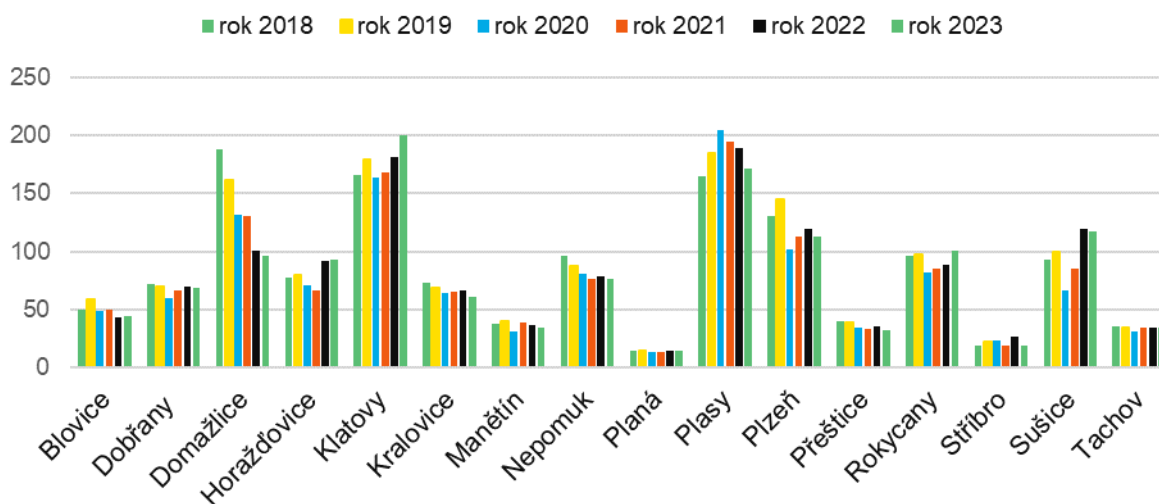
Celkové roční přírůstky výměnného fondu (z prostředků kraje a jiných zdrojů) r. 2018–2023

Pověřené knihovny poskytují svým obsluhovaným knihovnám celoroční poradenskou a konzultační činnost zaměřenou na veškeré knihovnické aktivity včetně řešení otázek spojených s automatizovanými knihovnickými systémy. V Plzeňském kraji pracují knihovny v systémech Clavius, Tritius a nově i Koha. Celkem bylo evidováno **912** konzultací delších než 30 minut. Tato činnost je prováděna různými způsoby – při osobní návštěvě, telefonicky, elektronickou cestou, v rámci porad či formou školení či seminářů. V průběhu roku bylo ze strany pověřených knihoven vykázáno celkem **896** metodických návštěv, během nichž byly do obsluhovaných knihoven expedovány výměnné soubory, rozváženy propagační materiály a poskytovány informační služby.

Počet dodaných výměnných souborů do neprofesionálních knihoven dosáhl v roce 2023 v celokrajském měřítku **1 276**, to je v porovnání s předchozím rokem o 23 souborů méně. Speciální požadavky čtenářů řeší pověřené knihovny formou vyžádaných menších souborů z pověřených knihoven, osobních výběrů literatury ze strany pracovníků obsluhovaných knihoven a využíváním meziknihovní výpůjční služby velkou měrou z pověřené knihovny.

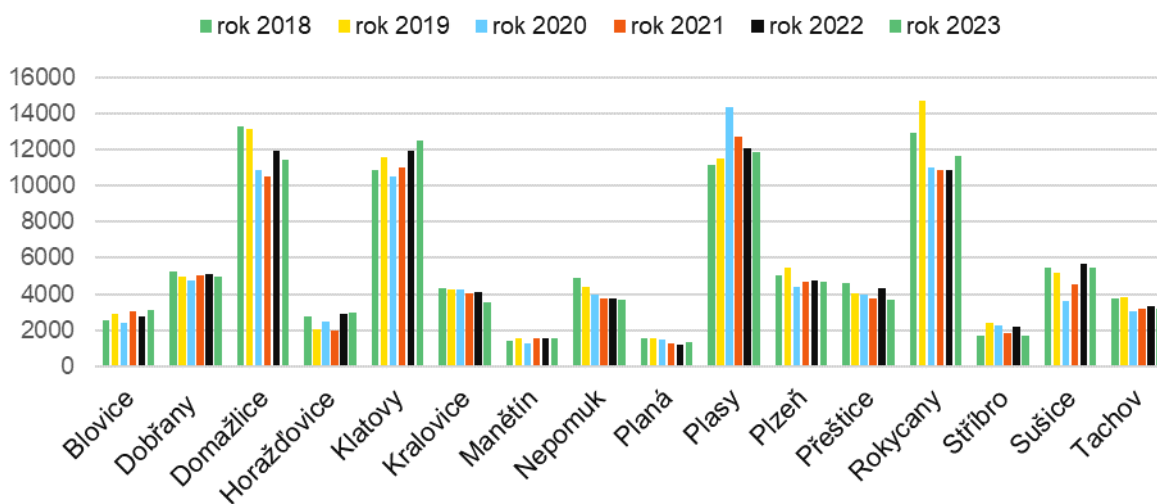

	Blovice	Dobřany	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Pízeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2018	50	72	188	78	166	73	38	96	15	165	131	40	96	19	93	36
rok 2019	59	70	161	80	179	69	40	87	15	185	145	39	97	22	100	35
rok 2020	49	60	132	71	164	64	31	81	14	204	102	35	82	24	66	31
rok 2021	50	66	130	66	168	65	39	77	14	195	113	33	85	19	85	34
rok 2022	43	70	101	92	181	67	37	79	15	189	120	36	89	27	119	34
rok 2023	44	69	96	93	200	61	35	76	15	171	113	32	101	19	117	34

Počet dodaných výměnných souborů knihovnám – srovnání let 2018–2023

Většina neprofesionálních malých místních knihoven nemá svůj vlastní fond, je tedy plně závislá na obměně výměnných souborů. Ve sledovaném několikaletém horizontu je ve většině pověřených knihoven dle grafického výstupu až na malé výkyvy patrná relativní stálost počtu i objemu dodávek souborů v závislosti na počtu obsluhovaných knihoven.

Ve výměnných souborech bylo poskytnuto v souhrnném objemu **87 360** svazků, to je o 1 110 knihovních jednotek méně než v předchozím roce.

	Blovice	Dobruška	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2018	2523	5276	13276	2776	10893	4323	1396	4880	1580	11134	5006	4581	12918	1721	5491	3742
rok 2019	2911	4969	13118	2086	11589	4234	1572	4390	1550	11495	5459	4040	14697	2395	5171	3841
rok 2020	2429	4728	10847	2491	10531	4288	1267	3990	1470	14329	4392	3987	10995	2255	3619	3060
rok 2021	3048	5029	10517	1984	10998	4014	1540	3760	1289	12718	4703	3756	10861	1810	4511	3165
rok 2022	2785	5077	11921	2928	11915	4081	1561	3780	1210	12058	4736	4321	10888	2180	5694	3335
rok 2023	3108	4981	11439	2982	12493	3557	1568	3690	1361	11825	4712	3655	11649	1710	5465	3165

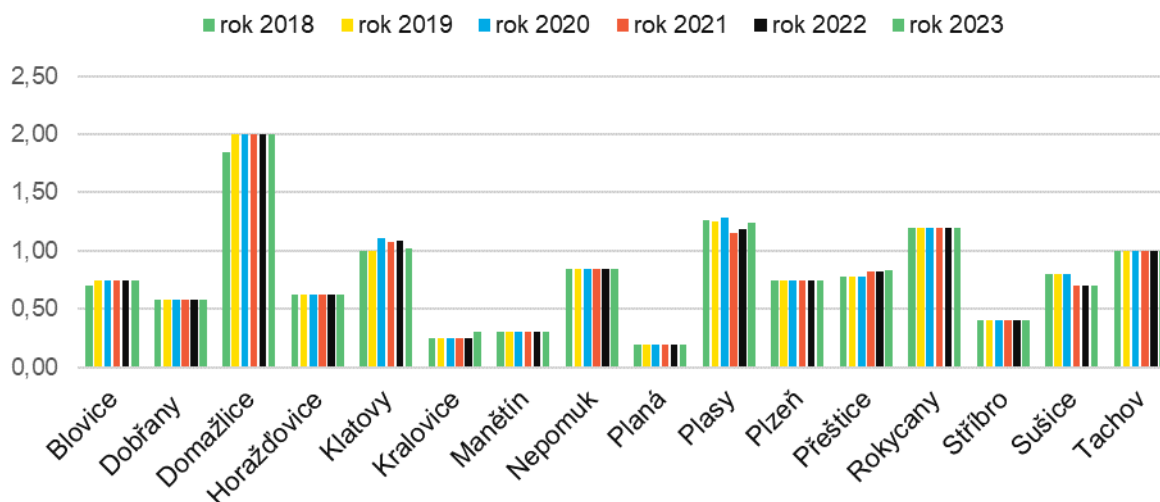
Počet svazků v souborech dodaných obsluhovaným knihovnám – srovnání let 2018–2023

Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí – mnozí zřizovatelé přispívají svým vlastním profesionálním a často i neprofesionálním knihovnám nákupem především časopisů a knih. Nově nakoupený fond obsluhovaných knihoven zpracovaly v rámci výkonu regionálních funkcí pověřené knihovny v Domažlicích, Klatovech, Plzni a v Rokycanech. Takto bylo zpracováno **659** svazků.

Doprava v regionu v roce 2023 vykazovala srovnatelný objem oproti předchozím rokům z hlediska počtu obslužených knihoven. Bylo vykázáno **23 124** ujetých km. Doprava do obsluhovaných knihoven byla zajišťována standardně služebními vozidly zřizovatelů nebo pověřených knihoven. Jednalo se jako obvykle o dodávky výměnných souborů, revize a aktualizace fondu na knihovnách, metodické návštěvy, individuální poradenskou činnost apod.

Pomoc při revizních činnostech a aktualizacích si vyžádalo **27** obsluhovaných knihoven. Bylo zrevidováno **71 342** svazků a aktualizováno **17 568** knihovních jednotek. Tato činnost probíhala ve spolupráci s pracovníci pověřených knihoven v regionech Domažlice, Horažďovice, Klatovy, Plasy, Plzeň, Přeštice, Rokycany a Stříbro.

Pracovní úvazky – v celokrajském měřítku činil souhrn úvazků metodiků pověřených knihoven **12,75**. V dlouhodobém horizontu zůstává relativně neměnný stav.

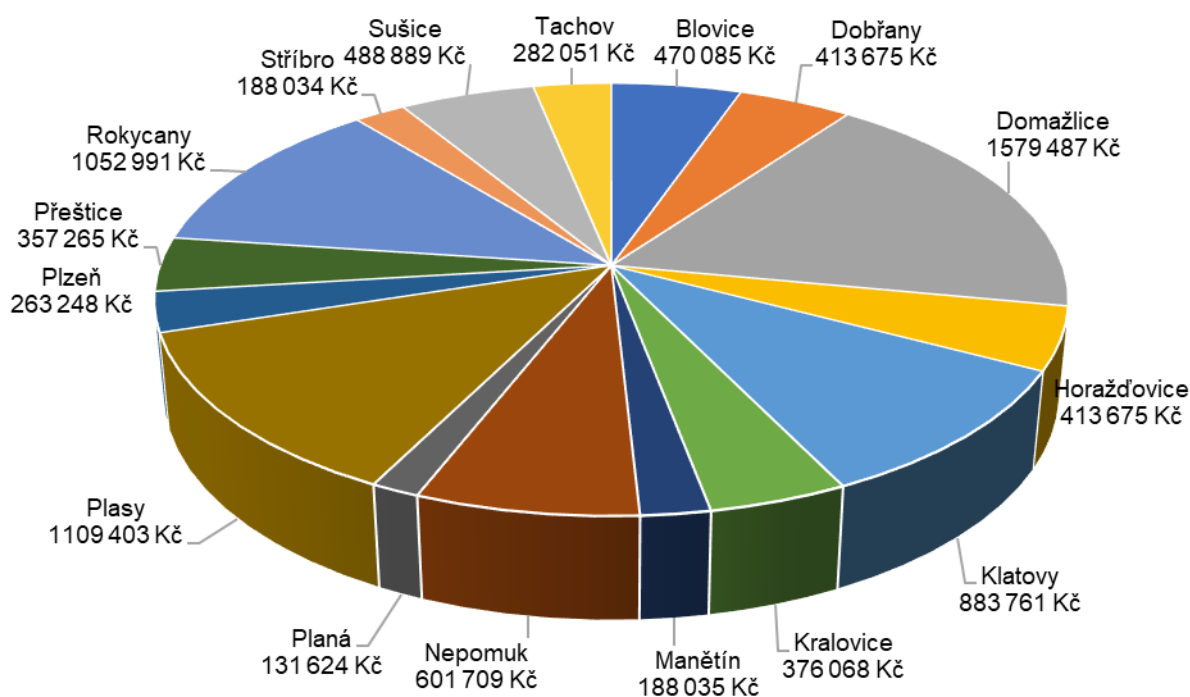
	Blovice	Dobřany	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Plzeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2018	0,70	0,58	1,85	0,625	1	0,25	0,3	0,85	0,2	1,26	0,75	0,78	1,2	0,4	0,8	1
rok 2019	0,75	0,58	2	0,625	1	0,25	0,3	0,85	0,2	1,25	0,75	0,78	1,2	0,4	0,8	1
rok 2020	0,75	0,58	2	0,625	1	0,25	0,3	0,85	0,2	1,28	0,75	0,78	1,2	0,4	0,8	1
rok 2021	0,75	0,58	2	0,625	1,08	0,25	0,3	0,85	0,2	1,15	0,75	0,82	1,2	0,4	0,7	1
rok 2022	0,75	0,58	2	0,630	1	0,25	0,30	0,85	0,2	1,19	0,75	0,82	1,2	0,4	0,7	1
rok 2023	0,75	0,58	2,00	0,630	1	0,30	0,30	0,85	0,20	1,24	0,75	0,83	1,2	0,4	0,7	1

Pracovní úvazky metodiků vykonávajících regionální funkce – srovnání let 2018–2023

Statistické údaje vykazované v celostátním výkazu Kult (MK) 12-01 se týkaly všech evidovaných knihoven v Plzeňském kraji. Sumarizace dat jako obvykle proběhla v prvním čtvrtletí roku 2023 a veškeré údaje za rok 2022 byly elektronickou formou předávány k celostátnímu zpracování do NIPOS. Počátkem roku 2023 bylo ze strany pověřených knihoven zpracováno celkem 514 statistických výkazů včetně sumářů ze všech knihoven v Plzeňském kraji. Všechny sumáře za jednotlivé kategorie knihoven prošly kontrolou ze strany oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví SVK PK.

5. Financování regionálních funkcí

Na výkon regionálních funkcí v Plzeňském kraji byly pro rok 2023 zastupitelstvem Plzeňského kraje schváleny finanční prostředky ve výši **8 800 000 Kč**, z této částky byly minimálně **2 200 000 Kč** určeny na nákup knihovního fondu pro obsluhované veřejné knihovny v kraji. Celková přidělená dotační částka byla o 800 000 Kč vyšší než v roce 2022. Pro SVK PK nebyly prostředky na výkon RF zvlášť vyčleněny. Suma byla přerozdělena metodou proporcionálního financování, která zohledňuje počet základních knihoven zřizovaných obcemi v Plzeňském kraji v okruhu působnosti pověřených knihoven. Poměrová částka při čerpání dotace byla stanovena na maximálně 75 % určených na osobní a případně provozní náklady a minimálně 25 % na nákup knihovního fondu.

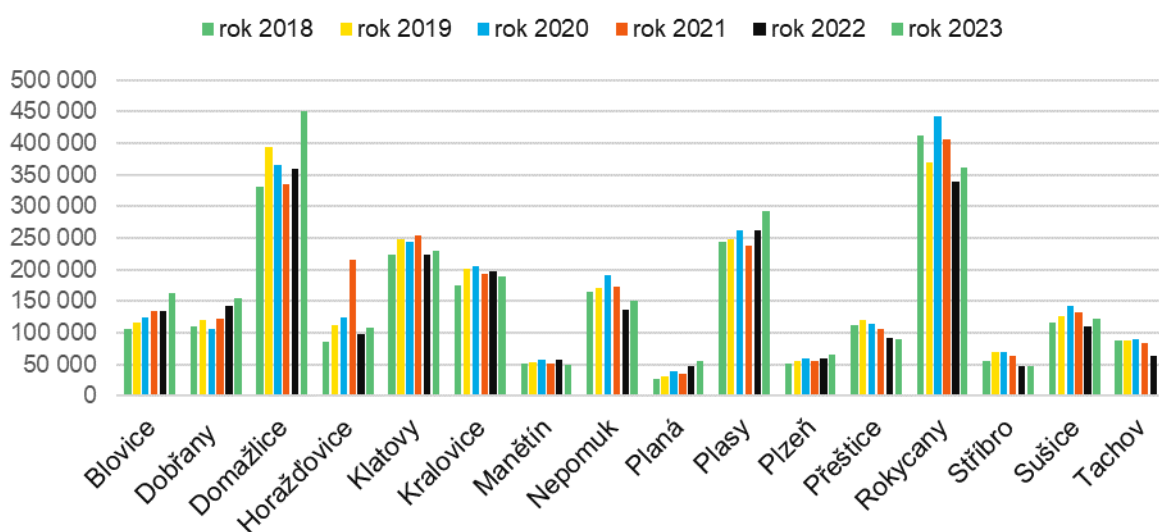

Rozložení objemu finančních prostředků v Plzeňském kraji na výkon regionálních funkcí v jednotlivých pověřených knihovnách v roce 2023

Z předložených údajů statistických výkazů knihoven a ze zpracovaného sumáře výkonu a financování regionálních funkcí za rok 2023 vyplynulo, že všechny knihovny v plné míře využily přidělenou dotaci a zároveň nepřekročily stanovené limity. Maximální částka, kterou bylo možno použít na celkové osobní náklady a nově také na provozní náklady nebyla překročena v žádné z knihoven. Tato zahrnuje mzdové

náklady stálých zaměstnanců na plné či částečné úvazky, zákonné sociální pojištění a sociální náklady. Do limitu 75 % bylo možné započítat i provozní náklady. Celková suma osobních nákladů hrazených z dotace v roce 2023 činila u pracovníků vykonávajících regionální funkce **5 767 753 Kč**.

Celková spotřeba materiálu byla vyčíslena na 2 687 195 Kč. Z toho částka vynaložená na nákup knihovního fondu z prostředků dotace činila **2 599 999 Kč**, což bylo o 227 047 Kč více než v předchozím roce. Ve všech pověřených knihovnách byla dodržena stanovená minimální hranice nákupu knih do výměnného fondu, která v celkovém objemu činila 2 200 000 Kč. Do spotřeby materiálu byly kromě pořízení knihovního fondu započítány nákupy pohonných hmot, nezbytné kancelářské potřeby pro knihovny, tiskopisy, čtenářské průkazy, knižní lístky, fólie na obalování knih, knihovnické kalendáře, rozřaďovače, tonery do tiskáren a kopírek apod.

	Blovice	Dobřany	Domažlice	Horažďovice	Klatovy	Kralovice	Manětín	Nepomuk	Planá	Plasy	Pízeň	Přeštice	Rokycany	Stříbro	Sušice	Tachov
rok 2018	104 942	110 457	331 344	85 086	224 182	173 878	50 592	164 720	26 506	242 962	51 433	112 954	411 360	55 963	116 428	87 317
rok 2019	115 091	120 499	394 706	111 048	247 294	201 039	52 789	170 361	30 850	248 660	55 683	120 368	369 007	68 693	126 179	88 421
rok 2020	123 307	106 117	364 817	123 677	243 953	204 308	56 638	190 410	38 044	261 466	59 649	114 909	441 637	69 417	142 380	88 983
rok 2021	134 369	121 244	335 980	216 269	254 439	192 820	51 974	173 603	35 161	237 956	55 792	106 839	405 573	63 375	132 926	83 599
rok 2022	135 112	143 218	359 813	98 704	222 934	197 442	57 681	136 200	46 899	262 763	59 624	91 313	338 983	47 798	110 638	63 830
rok 2023	162 791	154 821	449 803	108 278	228 632	188 955	49 941	150 689	55 874	292 066	66 158	89 476	362 100	47 680	122 222	70 513

Srovnání objemu vynaložených prostředků na nákup výměnného knihovního fondu z prostředků krajské dotace v Kč v letech 2018–2023

Další položku tvořily finanční příspěvky zřizovatelů knihoven na nákup knih do výměnných souborů pověřených knihoven. Ve sledovaném roce bylo aktivně zapojeno 34 obcí v obvodu působnosti pověřených knihoven v Tachově, Stříbře, Plané a v Manětíně. Jednalo se o částku 15 až 16 Kč na obyvatele obce. Celková

suma těchto příspěvků na výměnný fond činila **319 664 Kč**. Dalším a zároveň největším příspěvatelem byla Knihovna města Plzně, p. o., která na nákup knih do stálého fondu svých knihoven vložila z vlastních prostředků částku **162 281 Kč**.

Velkou finanční podporu obdržely knihovny v Plzeňském kraji z dotačního programu **Nákup knižního fondu knihoven v Plzeňském kraji**. Na základě žádosti obdrželo 43 žadatelů – tj. zřizovatelů knihoven v Plzeňském kraji – finanční částku v celkové výši **1,1 milionu Kč**. Z pověřených knihoven této možnosti nákupu knih do stálého fondu využily knihovny v Dobřanech, Domažlicích, Horažďovicích, Klatovech, Kralovicích a v Rokycanech.

Náklady na spotřebu energie jsou vykázány ve výši **163 149 Kč**, což je o 24 811 Kč více ve srovnání s předchozím rokem. Tato položka vykazuje meziroční navýšení v důsledku zdražení energií. Jednotlivé částky jsou zúčtovány na základě vypracovaných směrnic o spotřebě energií. Tyto náklady byly vyčísleny u knihoven v Blovicích, Domažlicích, Plasích a Plzni. V ostatních knihovnách energie plně hradili zřizovatelé pověřených knihoven. Jednalo se o podíly na vodném, stočném, na spotřebě elektrické energie a plynu.

Cestovné činilo **42 441 Kč**, suma povýšila o 15 268 Kč v důsledku zdražení jízdného a pohonných hmot. Zahrnovalo cestovní náhrady v rámci metodických návštěv pracovníků pověřených knihoven, pracovních porad, školení a seminářů. Cestovné vykazovaly knihovny Blovice, Domažlice, Klatovy a Plasy. U ostatních pověřených knihoven bylo cestovné opět financováno z vlastních prostředků zřizovatelů.

Ostatní služby zahrnovaly položky jako je doprava, upgrade výpočetní techniky, pořízení antivirových programů, licencí na informační zdroje, náklady na telefonní poplatky, účastnické poplatky aj. Položky ostatních služeb byly finančně vyjádřeny souhrnnou částkou **96 906 Kč**, což znamenalo zvýšení o 4 592 Kč ve srovnání s předchozím rokem.

Náklady na dopravu vykazovaly knihovny v Horažďovicích a Rokycanech v celkové částce **8 402 Kč**.

Z dotační částky byl zakoupen pro potřeby pracovníků vykonávajících regionální funkce notebook v knihovně v Klatovech, tiskárna v knihovně v Rokycanech a snímače čárových kódů v knihovnách v Dobřanech a Domažlicích.

Z doložených údajů je zřejmé, že přidělená dotace byla opět plně vyčerpána a v závislosti na různých místních podmínkách a dle možností jednotlivých pověřených knihoven účelně využita. Na chodu regionálních oddělení a na zabezpečení výkonu regionálních funkcí se jako obvykle různou měrou podíleli i zřizovatelé pověřených a obsluhovaných knihoven.

Sestavil:
oddělení vzdělávání a organizace knihovnictví SVK PK, 2024